

Bu metin “Göğ” Sergisi hakkında 29 Mart 2024 tarihindeki Ayşe Tülay-Ezgi Bakçay söyleşisinden aktarılmıştır.

Ezgi Bakçay: İnsanların bir biçimde kendi hayatlarıyla ilişkiler kurdukları, çok değişik şekillerde okudukları, çok okumaya çok anlam katmanlarına açık bir sergi. Serginin bağlamında bir Beyoğlu gezisi gerçekleştirdik. “6-7 Eylül Olayları”nın izinde bu coğrafyaya, mahalleye, caddeye, sokağa bambaşka bir gözle bakmamızı sağlayan bir gezi oldu. Sergi böylece Karşı Sanat’tan taşıp Beyoğlu’na kadar sıçradı, yayıldı. İlk defa böyle bir sergi gezisi yapıldı. Karşı Sanat’ın hikayeleri içinde önemli bir yeri olacaktır.

Bir yandan da çetin ceviz Ayşe Tülay’ın sergisi. İsmi Göğ. Göğ ne demek? Göğ nereden geliyor? Bu kavramın kalbindeki yeri ne?

Ayşe Tülay: Göğermek kelimesi burada sergi açacağı fikri doğduktan sonra geldi. Burası çok özel bir mekan. Tam Galatasaray Meydanında. Birçok sosyal olayla ilişki kurulabilecek bir yer. Çalışmalarımın bir kısmı zaten bunu karşılıyordu. Ancak mekanın bulunduğu yer çok önemli bir hale geldi.

Olgunlaşmak fikri “yer eşmek” kelimesinden sonra mekanla birlikte iyice oturdu.

Yer eşmek, yerleşmek değil de yer eşmek. Belki de ilk ev yapıları toprak eşilerek yapılan yapılar...

İnsanın kendine bir yer eşmesi, bir bitki gibi o eştiği yerde var olması. Yeşermesi, çiçeklenmesi, meyve vermesi, olgunlaşması ve tohum vermesi...

Bu yaşamsal döngüyü “Göğ” sergisi özelinde insanın kendini bulması, gerçekleştirmesi ve ürün vermesi olarak yorumlayabiliriz. Eştiğimiz yerin ortamının ne olduğu, yeşermeye uygun bir yer olup olmadığı mekanla birlikte daha çok gündeme geldi. Böylece *göğermek* fikri ortaya çıktı.

Güneşin yaptığı bir eylem göğermek; rengin dönmesi, meyvenin yeşilden maviye, mora, sarıya veya kırmızıya dönmesi...

Yara için de kullanılıyor. *Yaranın göğermesi*, şifalanması anlamına geliyor. Yaranın renginin kırmızıdan mora, mordan sarıya, sarıdan doğal rengine dönmesi. Yaranın iyileşmesi...

Giysinin göğermesi ise çok giyilmekten nemlenmesi, küflenmesi, morarması, incilmesi...

Zamanla ilgili bir durum var *göğermek* fiilinde. Zamanla, gün ve güneşle ilgi kuruluyor. “Gök meyve” örneğin meyvenin ham olduğunu koparılmadan beklenmesi gerektiğini, zamana ihtiyacı olduğunu anlatıyor. Güneşin yaptığı bir eylemin zamanla ilgili olması ve bunun da hem giysiye hem de yaranın iyileşmesine dönüşmesi çok ilgi çekici benim için.

Ermek kısmını atıp *göğ* kısmını almak. *Gök*’ün eylem haline vurgu yapma, işaret etme isteğim; benim bu sergiyi “göğ” olarak isimlendirmeme sebep oldu.

EB: “A.” yerküre, çile, yumak, yuva, koza gibi bir heykel...

AT: Aileme ait kumaşlar kullanıyorum işlerimde. Bunlar hem duygu hem de temsil ettikleri bedenler açısından çok yüklü kumaşlar. Ailemin kumaşlarını kullanmama neden olan bazı duygusal açılımlar var fakat bu bir başlangıç noktası; sonradan o işe bakışım değişiyor.

“A.” işin adı. Ben sevgili Gülçin Aksoy ile çok bağlantı kurmuştum orada. Onun vefatından önce bu işi yapmaya başlamıştım. Benim işimde de A aileyi, abiyi, ablayı, anneyi temsil ediyordu. Sergime onu çağırma ve bu iş üzerine biraz sohbet etmeyi hayal etmiştim maalesef gerçekleştiremedim.

Aslen kendi annemin ölümünden sonra bu işi yapmaya başladım. Aile, toplumsal meseleyle ilgilenirken toplumun çok da dışında görünen bir şey değil. Toplumun tam ortasında yer alan en küçük kurum. Bu kurumun yetiştirdiği kişilerin topluma katılması, ailede öğrendikleri duyguları tekrarlaması birçok olguyu getirebiliyor.

“Göğ” sergisi içinde yer alan fikrim olarak; insanın tohum bırakması, iyiliğin kötülüğe üstün gelmesi şeklinde eylemlere geçmesi toplumların iyileşmesi açısından çok önemli olabilir.

Duygularımızı ailelerimizde öğreniyoruz, ailelerimizde iyileşiyoruz ve kötüleşiyoruz. Burada Raket Dink’in “Bir bebekten nasıl katil yetişebilir” cümlesi benim için çok belirleyici. İnsan aile içinde öğrendiği duygularını toplumda iyileştirdiği ve uyarladığı sürece kendini gerçekleştirebiliyor. Bir yerde ailesini de aşması gerekiyor.

Getirilen genetik kodları da yolunda gitmeyen geleneksel öğretileri de yenmesi gerekiyor ki iyiliğe doğru gidebilelim.

Bugün toplumlarımız maalesef iyi değil şu anda geldiğimiz noktada...

EB: Performatif bir iş. Saatler boyunca sarıyor, ağırlığın üzerinde dönüyor sıkıştırıyor, çeviriyor tekrar çeviriyor. Belirli bir şekilde yuvarlak bir form almasını sağlıyor. Sisyphos da bir yuvarlağı, küreyi, günahı her gün taşımak durumundadır. Taşdığı, her gün yeniden taşımak zorunda olduğun bir şey...

AT: Bu iş bir şifalanma süreci. Yaparken hissediyorsun. Bu performatif işi yaparken bir çeşit şifalanmayı yaşıyorsun. Zaten öncesinde kesiyor. Var olan bir şeyi, bir beden yerini alan bir kılıfı kesmek; bir boşluğu kesmek ve onu tekrar dokumaya hazırlamak... bir yerde o yumaklarla... böyle bir durum...

Özellikle bozarken, keserken, dikilmiş bir şeyi... elbiseyi keserken bu duygu olarak senin ‘çok yanlış bir şey yapıyor’ olduğuna dair bir işaretken; *kesme* fiili aslında bir taraftan da onu *tekrar yapma*, bir sanat eserine dönüştürme; bir tür tekrar dokuma, bir iyilik için mücadele ettiğin bir şifalanma süreci oluyor...

EB: Kıyafetlerin her biri onlarla geçirilmiş zamanı taşıyor. Louis Bourgeois “giyinmek bir bellek işidir” diyor. Bir bayramda, bir buluşmada, bir yas zamanında, o günler, o elbiselerin içindeki anıların her biri şimdi birbirine dolanıp bir katman katman bir zamanı oluşturuyor.

AT: Annenin zamanı, varlığı, belleği bir nesneye dönüşüyor. Bu çok özel bir işe dönüşüyor... hiç kaybetmek istemeyeceğin bir iş... bir taraftan da göğermesi söz konusu, çürümeye meyilli... Yok olma sürecini uzatacak bir nesne. Bir sanat eserinin de göğermesi, yok olması söz konusu olunca benim için ayrıca bir sağaltıma dönüşüyor.

Bu bir taraftan da annemle birlikte ürettiğim bir iş. Annem eskiyen giysilerimizden yumakları yapmaya başlamıştı. Çul dokutmak üzere. Sonra ben onun yaptığı çoğu yumağı kıyıp saramadım; olduğu gibi sergiledim.

EB: Kolon. Sena Tural şöyle demişti sergin için: “Ayşe Tülay kendi kürasyonunu yaparken sanki farklı sanatçılar bir araya gelmişler gibi”. Bu kumaşlar, baskılar, tuvaler, pasteller, desenler aynı bilinçten nasıl çıkıyor?

AT: “Kolon”da ananemden, annemden, teyzemden bana ulaşan ulamalar var. Şöyle ki ananemden ulaşan ulamalar artık ananemin annesine hatta büyük ebeveynlerine varan ve günümüze kadar göğeren giysi parçalarını içeriyor.

Bir yapının kolonunu taklit ediyor. Osmanlı zamanının Ermeni mimarlarından Hosvep Aznavur’un evinin sadece fasadının günümüze ulaştığı bu yapıda, altıncı katta bir sütunu taklit eden bir kolona dönüşüyor.

Beni çok memnun eden bir şekilde ananemden bana ulaşan kırkyamalardan parçalar; bugün bizim giydiğimiz ve eskittiğimiz giysilerle birleşiyor. Üzerinde dikiş izleriyle birlikte... Artık 1900’lerin başından bahsediyoruz. O zamanın bireysel üretim biçimi işlerin içine bir boyut daha katılıyor.

Benim ananem bir dokumacıydı. Hatta ipliğini kendi yetiştirdiği pamuktan üretti. İpek elinde yoksa eğer onu komşudan değiş tokuş yaparak edinirdi. Bu dokumalardan giysi yaptıktan sonra çıkan artık parçaları hiçbir şekilde ziyan etmezdi. Onlar ya bir kırkyama ya da büyük parçaysa bohça, kese yapılırdı. Büyüklüğüne göre ayarlanırdı. En son küçük kırpıklar da atmaz, yastıkların içine tıkar, kıtık yapardı. Bu çok ekonomik bir eylemdi çocukluğumda öğrendiğim... Yayla zamanında ananemle birlikte yaşarken bunu birlikte yapardık. Benim ananemden, annemden el aldığım bir şey... kesme biçme dikme işi... (Kızım şu kumaşı boyuna kes. Yavrum yetmediyse bunu da o yumağa kat. Arasına sürme olacak bir renk koyalım. Bak yavrum morla kırmızı birbirine yakıştır.)

Ondan bana gelen kırkyamalar ailenin jeneolojisi gibi... İnsanın var olmasıyla birlikte yok olması... onun yokluğunda varlığının kokusunu hissediyorsun ya... Bir şey kalıyor... Bir boşluk oluyor... O boşluğu dolduran şeyler de hatıralar. O hatıraların belirli bir kıvamı var. O kıvamı sanat eserine aktarıyorsun bir şekilde...

Ananemin aile hikayemizde ayrı bir yeri de var. Şöyle ki; ben kendimi bir yörük torunu olarak bilirim. Babam tarafı Sarıkeçili yörüklerinden, halen de hayvancılıkla uğraşan kuzen torunları var. Benim de kıl çadırdaki zaman geçirmişliğim var. Yörük kültürünün içinde büyüdük. Böyleyken ben sanatçı oldum. Sorarlar sen nasıl sanatçı oldun; ailede hiç böyle bir kültür yok diye. Hatta ben de merak ederim gerçekten nasıl olduğunu. Biraz aile geçmişiyle ilgilendikten sonra fark ettim ki ananemin ananesi Ermenekli, Yalnızcabağ doğumlu. Ermenek Ermeni kökenli. Bu bize hiç aktarılmadı. Ben sanatsal açıdan her adımımı attığımda ananemin öğretilerini tekrarlayarak o adımı attığımı söyleyebilirim. Özellikle okul öncesi dönemde; sonrası da... Dokuma işlerinde ona çok yardım ediyordum. Dokuma işlerinde öğrendiğim sistemi çoğu zaman uygulamam.

“Kolon” işinde de ondan devraldığım birçok dokumayı değerlendiriyor olmak çok kıymetli...

“Öldürmek istemiyorum” da zaten “Kolon”un kırpıklarından yapıldı.

EB: Sanatın tarih yazımıyla ilişkisi burada ne kadar önemli değil mi? Sanatın öykü anlatmak, o karakterleri yaşatmaya devam etmek gibi bir kudreti var. İşlevselliğinde değil de tam da işlevselliğin bozulduğu yerde. Örmüyor bozuyor, tekrar örüyor, tekrar bozuyor.

AT: Bugünden baktığımızda bu kumaşlar bize coğrafyaya ait bir şeyler de söylüyor. İnsanın toprakla ilişkisi açısından. Kumaşların yeri var; pamuk, ipek doğa ile ilişkili. Bir zamanların gözde ticaret nesnelere. (*Bulunmaz hint kumaşı* değil mi; ne kadar hazin bir öyküsü var.) Zaman ilerlediğinde belki nanoteknolojik kumaşlar kullanılacak ve bu kumaşlar bize çok daha başka bir şey anlatıyor olacak.

EB: “Kolon”un içinde zaman var, ışık var, aynı zamanda doğanın kendisi de var. Bu bir çeşit direnişe dönüşüyor. Yok olmaya karşı. Yok olanların izlerini taşıyor ve yıllarca taşımaya devam edecek sanat pratiğinde. Hatırlama işi bir yerde yas tutma işi içindeki boşluğuyla birlikte. Kayıpların yerini doldurmadan, içindeki boşluğuyla kayıplara alan açan. Nefes alan. Işık sızan bir sütun.

AT: Kırkyamay (ulamayı) yaptığın zaman şöyle bir şeyden yapıyorsun aslında. Giyilebilir bir elbiseden yapmıyorsun. Elbise iyice göğeriyo giymekten; artık giyilemez hale geldikten sonra o kumaşları kesiyorsun. Kumaşların her yeri göğermiyor. İnsanın, örneğin, oturduğu alan neredeyse hiç kullanılmayacak bir parça haline dönüşmüşken eteklerin yan tarafları, örneğin, kullanılabilir parçalara dönüşüyor. O parçalarda da dikişler var. Dikişleri açıyorsun (kumaşı büyütüyorsun) ki kesip düzgün parçalar elde edesin. Kare, dikdörtgen veya üçgen parçalarla ulamayı yapıyorsun. Çoğunlukla üçgen yapardı ananem. O sökülen dikişler görünüyor kolonda. Onları göstermek istediğim için ışık koydum.

EB: Bizim şimdi hiçbir giysimiz göğermiyor. Bir şeyler eskimiyor. Bir şeyler yaşlanmıyor. Biz biraz eskiyince hemen değiştiriyor, ortadan kaldırıyoruz. Yaşlılarımızı gözümüzün önünden kaldırmamız gibi. Bu tür bir nesneyle böyle bir ilişki kurmuyoruz. Zamanın farkındalığına dair o çarpıcı ya da ölüme dair olan o uyandırıcı hissi de ortadan kaldırmış oluyoruz. Her şeyimiz yeni çünkü bizim.

Buradaki bütün işlerde dikişler görünüyor. Parçaların yan yana gelişindeki mekanizma açıkta. Delikli işlerde hakim olan şey bütünü oluşturan boşlukların açıkta bırakılmış olması.

AT: Sanat benim çok özgür hissettiğim bir alan. Çok özgürce hareket ediyorum.

EB: Burada birbirleriyle konuşan eklenmiş parçalar var ama bu parçalar başka eklere de sahip olabilir. Eklenmiş parçayı açıkta bırakırsan gelene de merhaba deme ihtimalin olur. Kapalı olan şey davetkar olamaz zaten. O yüzden bu sergi zaten bir yapboz gibi, avcumuza alalım karıştıralım masaya bir daha atalım sanki yeni bütünlükler oluşabilecek kadar parçalı ama parçalar arasında da o kadar vaatkar ilişkiler var.

“Kolon” kendi ışığı ile bir espas oluşturdu. Yuvasına oturuverdi. Mimariyle ilişki kurdu. Bir başka mimariyle ilişki kuran bir iş Alman Çeşmesi. Hayaletvari bir yapısı var. Asılı oluşu, kumaşın beyazlığı, dokusu, saydamlığı... bir de bulmaca gibi; neden Alman Çeşmesi? Bir kurukafa hali de var; yüz, gözler, boşluklu bir kafa... Yamuk bakıldığında görünen bir şey...

AT: Bu mekanda vizör adında bir iş yapmak istedim. Buranın dışarıyla ilişkisi. Özelinde de Galatasaray Meydanı'yla ilişkisi. Mutlaka buradan Galatasaray Meydanı'nı görmek istiyordum.

Kameranın vizörü. Kamerayı ayarlıyoruz çekiyoruz ya. Alman Çeşmesi çok ikonik bir iş Sultan Ahmet Meydanında. İstanbul'u izleyen yerli ve yabancılar için çekici. Kristal, pırlanta gibi bir yüzük başı. Sütunların üzerinde başı var, parlıyor. Mermerleri çok özel. Mermer sütunlar dönerek parlıyor. Çok özel yerlerden gelmiş mermerler...

Alman Çeşmesi'nin hikayesi de benim uğraşıyor olduğum konuyla çok ilgiliydi.

Alman Çeşmesi Alman İmparatoru II. Wilhelm'in Osmanlı İmparatoru II. Abdülhamit'i ikinci ziyareti sonrasında hediye olarak kurdurduğu bir hediye yapı. Bunun detayına baktığımızda II. Wilhelm'in ilk ziyaretinin 1880'lerin sonu olduğunu görüyoruz ve II. Wilhelm'in bu ziyaretinde yaptığı anlaşma bir silah anlaşması. Osmanlı Rus Savaşında kullanılacak silahları Osmanlı Devleti Almanya'dan satın alıyor.

“İyiliğin kötülüğe üstün geldiği” noktada üstün gelmemiz gereken konu öncelikle savaş... Öldürme, canlılığı yok etme...

İkinci ziyareti yanlış hatırlamıyorsam 1898 yılında. O ziyaretinde de Konya ve Bağdat arası demiryolu anlaşmasının vaadini alıyor. Sonra da Alman Çeşmesi'nin parçalarını demonte olarak Almanya'da yaptırıyor. Bu parçalar İstanbul'a geliyor ve burada monte ediliyor. Tam o yıllarda aslında Anadolu'dan birçok eseri de örneğin Bergama'dan Zeus Tapınağı'nı demonte ederek Almanya'ya götürüyor. Pergamon Müzesi...

Aslen ben bu monte-demonte eylemini tekrar etmek istedim. O parçaları kestim, demonte olarak imal ettim ve birleştirdim. Bir video çektim. Bu parçayı eskiz olarak üretmiştim. Sonra vizör fikri ile uyduğunu fark edince çıkardım olduğu gibi sergiledim.

Bir özel durum var. Hastanede bir yakınınızı kaybedince size onu bir kumaş içinde veriyorlar. Ben babamın verildiği bu kumaşı kullandım. Kumaş saydamlığı açısından işe çok uygundu. Planladığım bir şey değildi fakat sonradan bu iş “babanın ölümü”yle birleşti ve çok farklı bir yöne de açıldı.

Eril dil benim uğraştığım bir alan. Eril dilin ölümüyle, eril dili bozmayla ilgilendiğim için bu iş benim için çok tatmin edici oldu.

Bu işin diğerlerinin arasında sergileniyor oluşu çok özel kılıyor... *Kuru kafa* bunu da sen söyledin şimdi...

EB: Kurukafa evet... Kurukafanın gözü yoktur fakat bakışı vardır. Seni bir şekilde izlemiş gibi gözükür. Zaten bu kadar ürkütücü olmasının nedeni de bu olsa gerek. Boşluktan sana doğru yönelmiş bakış vardır ama göz bebekleri yoktur. Bundan daha korkutucu ne olabilir. Vizör dediğin yerle onun arasındaki bağlantı. Ve, ölümün serginin kalbinde o uygar, yüzük başı gibi mimari yapıyla birlikte yerleşmiş olması, kumaşın kullanılması...

AT: Kurukafayı ifade eden yuvarlakların olduğu yerde II. Wilhelm'in isminin baş harfleri ve II Abdülhamit'in tuğrası var.

EB: Tarihi biliyor olması da çok hoş değil mi? Rehber olmasının güzelliğini getiriyor. Kendiyle kurduğu ilişki bizim kurduğumuz gibi değil. Bu kadın bu işi biliyor ve II. Wilhelm'in hikayesiyle ananesinin hikayesini yan yana getirebilecek bir esneklikte düşünüyor zamanı. Birden boyut ne kadar farklılaşıyor ama aynı hikaye devam ediyor.

AT: Şiddetin hikayesi; aslında failin de hikayesi bir yerde...

EB: Holbein'in Sefirler tablosunda hani kurukafanın yamuk duruşu... Tuhaf durur ama bütün anlam alanını da dağıtır.

Zeynep Devel (izleyici): Rehberlik, tarihle yoğrulmanın ya da göğermenin hayatına getirdiğini çalışmalarında görüyoruz. Her çalışmanın anıtsal ya da arkeolojik bir havası var. Doku, desenter, renkler, parçaların bir araya getirilişi; İstanbul özelinde konuşuyorsak İstanbul'un bütün dokularını, katmanlarını biraz daha soyutlaştırarak barındırıyor. “Şehir” örneğin; eski çağlara, ilkel dokulara, duvarlara kazımalara özel bir çalışmayken “Alfabe” belki hiyeroglif tarzı, elbisenin ortaya çıkışı gibi bir iş. Burada kabataslak krokilerin olduğu haritamsı bir özellik de var. “Vizör”; İstanbul deyince sütunlar, sarnıçlar, yerebatanlar, hipodrom; bu dokuları görebiliyorum. “olurolmazolmazolur” serisi; mozaikler, taşların biçimleri, birbirine geçişleri... Kendi içinde arkeolojik, tarihsel bir tura çıkaran yapısı var. Her malzeme farklı ve değişik, İstanbul'da bir kendi karma sergisi...

EB: İstanbul'da bir sergi demen benim çok ilgimi çekti. İstanbul böyle de okunabilir; başka türlü nasıl okunabilir. Bir bienal olsaydı kent hakkında asla kimsenin aklına gelmez böyle işler. Bu işlerin hepsi İstanbullu. Zihninde birikmiş ve onlar bir biçimde hem kentin hem de kendi öyküsünü anlatan bir şeye dönüşmüş.

ZD: "A." işini ben koca koca kubbeler yanında küçük kubbeler; Topkapı Sarayı'na benzetmiştim. Kendi amacının dışında formlar, başka okumalara da açık...

EB: Bir boyut daha var dil. Bundan da bahsetmek gerekir. "Alfabe" hiyeroglif gibi harfler var; sanki sözcükler yazılabilir. Hiç konuşmayan bir dilde konuşurabilirsiniz belki. Dille nasıl ilişki kuruyorsun?

AT: Dil meselesi beni ilgilendiriyor.

Kelime insanın içinde var olan bir şeyi dışarıya atıyor. Söylemek istediğim bir şeyi, bir duygumu, düşüncemi dışarıya atmak için konuşuyorum. Bu benim beynimde, kalbimde veya dilimde üretiliyor. *Abject* gibi bir şey kelimeler... Bize bir medyum ses... Dışarıya doğru boşaltma aracı...

Dilin hakimiyeti de önemli; hakim olduğu ve olamadığı alanlar var. Bazı şeylerin dilsiz kalması meselesi... Aslında, gene kendi öz hikayemden kaynaklanan bir şey. Konuşamayan bir insanla karşılaşmıştım. Çok küçük yaştaydım. Onun konuşamıyor oluşunun neden olduğunu pratik ederken kendim bir süre kekeme oldum. O kekeme olduğum süreyi de gerçekten konuşmadan geçirdiğim için çok sıkıntı çektim. Bir iki sene sürdü. Anne baba da anlamadı tabii; çocuk için psikolojik bir durum, zamanla geçer üstüne gitmeyelim dediler. Sonra ben nasıl konuşamamayı pratik ettiysem konuşmayı da pratik edeyim dedim ve konuşabildim. Özel bir süreç yaşadım. Dil benim çok hassas olduğum bir konuya çevrildi. Bu hikayeyi böyle bağlıyor muyum şu anda yoksa gerçekten öyle mi bilmiyorum. Fakat böyle bir hikaye var. Dilin bizi ifade etmesi beni çok ilgilendiriyor.

"Triptik"te model olarak kullandığım giysi çocukların babaannesinden gelen bir göynek. Eski insanların hepsi dokuma yapıyordu. Babanne de dokumacıydı. Bu göynek giyilemez çünkü yaka kısmı açık değil. Giyileceği zaman açılıyor. 1978 yılında Bulgaristan'dan gelirken çocuklarımın babası henüz 13 yaşındaymış. O senelerde göçenlerin eşyalarını getirmelerine izin verilmemiş; ancak taşıyabilecekleri şeyleri getirmişler. Kayınvalide bu göyneği de getirmiş. *Kızım bunu torunuma ver dedi.* Bir giysinin dokunması ve hiç giyilmemiş oluşu, elden ele gidecek bir şey olması beni etkiledi. Bir tür zamana maruz kalmama, göğermeme. Bir kutsiyet oluyor. "Triptik" bu işin ismi...

Sonra çocuklar büyüdüler ve serbest dolaşım hakkı almak için Bulgaristan vatandaşlığına müracaat ettiler. Ben de göyneği yanıma alarak onların bu yolculuğuna katıldım. Bu yolculuktan "Ateş" isimli video işim sergileniyor.

"Alfabe"de ise Ermeni harflerini hayal ederek kullandım göynek imgesini. Ermeni harfleri böyle yukarıya, aşağıya doğru uzantılı harfler. Göynek üç parça halinde dikilmiş ve kolları yukarı doğru bakıyor. Bu imgeyi kullanarak kendime bir alfabe oluşturdum.

"Progressed" bir üçgen kompozisyon içinde; yukarı doğru çıkıyor ve keskin bir şekilde dönerek *deprogressed* oluyor. Sonra bunu bozuyorum, kesiyorum ve yeni olasılıklara gönderiyorum. Bir de üzerine yağmur ve kar yağdırarak ekolojiyle ilişkisini kuruyorum. İlerleme dediğimiz şey nedir sonuç olarak; ilerleme insanı mutlu etmesi gereken bir şeyken aslında mutsuz eden bir şeye dönüşmüş olması veya canlılığın yok olmasına yönelik olması; bu işi yaparken düşündüğüm konular.

“olurolmazolmazolur” bana hayatımı değiştirirken gelmiş sıklıkla tekrarladığım bir cümle... bu sefer onu bozuyorum, ondan başka bir dizgi oluşturuyorum; aralıklar bırakıyorum yani zamanı da çağrıştıran aralıklar... O aralıkların hepsi benim kesmem, tekrar yapıştırmam, tekrar oluşturmamla ilgili hataları kapsıyor. Bunlar ve birçok şey. Bana artık bir sürü şey anlatıyor. Bir metin yazmaya başlıyorum. Seriyi bozarak oluşturdum. Sonra onun içine kumaşlar da girdi. Kumaşlarla da bozdum. Yazdığım metni bir yerden sonra ben de bilmiyorum. Böyle bir dil hikayem var.

Aslında şoye söylemek istiyorum. Bu bir dikdörtgen parça sonuç olarak. Ama o dikdörtgen benim için bir mekanı, bedeni, harfi, sesi temsil ediyor. Oransal olarak baktığımızda bir insan kollarını en yükseğe kaldırıp ulaşacağı yere doğru yana açsa, bacaklarını da düzleştirip yana açsa bu dikdörtgene tekabül ediyor. Bir oda, yatak, dolap, kapı, masa hep bir dikdörtgen. İnsanın aslında dünyadan kullanabileceği kaynaklar ancak bu dikdörtgeni doldurabilir. Halbuki biz dünyayı ele geçirmek istiyoruz. Böyle bir hırsla sahibiz. Bu hırsın karşısındaki bu dikdörtgeni yerleştirmem; ses olarak da harf olarak da söylenen söz, yazılan metin olarak da benim için bir minimalist yaklaşımı temsil ediyor. O dikdörtgenleri tek tek kullanarak yazdığım metinler; aradaki bozulmalarla kaymalarla birlikte benim kişisel hatalarımı içeriyor. Kişisel hatalarımın olması da kuralları bozuyor.

“şehir”de de dikdörtgen içinde tekrarlayan bir imge var. Bir bombaya, fallik bir imgeye benziyor.

O fallik bir imge gerçekten fallusu temsil eden bir imge. 2003’teki Irak Savaşından sonra kullanmaya başladığım bir imge. Bir tek bomba iken birçok rokete dönüştü. Sonra o yukarı doğru çıkan roketler fallusa dönüştü. Fallus da erk olmak iktidar olmak... Dışarıya ışık veren delikleri ipek ipele diktiğim küçük dikdörtgenler oluşturuyor. Her bir birimin içinde bir fallus meselesi var.

Irak savaşıyla birlikte televizyondan seyrettiğimiz ışıklı bombalama görüntülerinden yıldızlara, yıldızlardan her hane içinde bulunan arzuyla ilintili bitmez tükenmez erk olma mücadelesine, hırsla yönelik birçok şey söyleyen bir metne dönüşüyor...

İpekler faili görünür kılmaya yönelik kullandığım küçük ipuçları. Bunlar ilk bakışta görünmüyor; çok ince ancak yaklaşarak bakarsan fark ediyorsun. Haneleri oluşturuyor...

İşlerin yer yer katmanlaşması silinip tekrar yapılmış hissi var. Gerçekten bazı işler örneğin “şehir” ve “Sakrapol” uzun sürede yapıldı. Bu sergide sonradan benim de çok hoşuma giden şoye bir ayrıntı var. Ben atlyesiz çalıştığım için uzun süre bulduğum arkadaş atölyelerinde işlerimi yaptım. Hep işlerimi yaptıktan sonra paketledim kaldırdım. Onları sergiden önce açma fırsatım olmadı. “şehir” ve “Sakrapol” bir atölyeden kalktı geldi.

İşlerin göğermesi meselesi var.

Ben işi genellikle kapatmam. Bunlar delikli de olduğu için kapatılması gerekir. Cila ekilebilir. Bu katmanlı yapı aralıklı zamanlarda tuvale yaptığım müdahalelerle oluştu tabi. Sergileme veya işi satma; artık işin tamamlandığı ve kapatılması gerektiğine dair bir işaret benim için.

On yıl, beş yıl, iki yıl öncesine ait işlerim birkaç ay önce yapılan işlerle bu mekanda buluştu. Birbirleriyle beni sevindirerek diyalog kurdular...

İşlerin birbirleriyle konuşma biçimleri de belki kurgulamadığım şeyleri söylediler...

ZD: *Zaman kavramıyla ilgili çok konuştuk; zamanın belirli noktalarına ışınlanan birisisin. Bütün bu sergide farklı zamanlara ait işler de var. Zaman aslında düz bir çizgi değil. şunu merak ediyorum: sonuçta kronolojik bir sıralaması var her bir işin ama senin kendi zaman izelgende şimdi, şu anda dediğin çalışman hangisi?*

AT: Şu anda Şimdi dediğim çalışmam kesinlikle “ldrmek istemiyorum”. Bu benim için çok önemli ve değerli bir çalışma çünkü kendimi fail olarak konumlandırđđım bir iş bu. Bunu ben söylüyorum, ben afişe ediyorum ve bir fail ağzından duymak istediğim Şeyi afişe ediyorum. Sınırlarımı tespit etmem. Arzularım, emellerim ve bunların içinde kendi varoluşumla ilgili kendimi gerçekleştirme halinde diğer canlılıkları yok etmeden kendimi gerçekleştirme meselem zaman içerisinde. Bununla ilgileneceğimi düşünüyorum. Sevgi akışı mesela; dostluklarımız, arkadaşlıklarımız, sevgililiklerimiz, aile ilişkilerimiz hep sevgiye dayalı duygu akışlarıyla ilgili bir Şey. Bunların önünde yer alan kesintiler, bir yerde yaşanmamış duyguları getirerek bir hırsla ve yok etme gücüne dönüşüyor. Sanıyorum önümüzdeki çalışmalarım daha bireysel hırslarımla ilgili olacak. Bunun ne kadarı açığa çıkacak ben de merak ediyorum açıkçası.

EB: Biz burada ben, Didem, Sena, zcan sergileri arka arkaya görüyoruz. Sanatçıların bu gözlerindeki pırlıtyı görüyoruz. Sanatçı geliyor, önce o paketler aılıyordır, işler ıkıyordır yerleşiyor. Sergi ömrünü yaşıyor ömrünü tamamlıyor. Sonra artık ayrılık zamanı geliyor. Müthiş bir serüven doğumdan lme uzanan. Bizim işimiz de ölüm kalımla o kadar ilişkili ki çok heyecan verici bir Şey yaşıyoruz. Hakikaten iş üretmek başka bir Şey, onu sergilemek bambaşka bir Şey. Orada gerçekleşen dönüşümde büyüleyici bir Şey var. O andan itibaren iş kollektifleşiyor, oğullaşıyor, kendi zamanını yaratıyor. Büyüleyici bir Şey yaşanıyor. Her iş arasında her gezen insan için yeni bir anlam doğuyor. Birikiyordır birikiyordır doluyordır galerinin içi... Ve dolduktan sonra boşalıyor. Çok ilginç bir serüven yaşıyoruz. Bu sergi de bunu en çok duyumsadığım sergilerden birisi oldu. Ayrılık zamanı yaklaştığığa o gzlerimizdeki pırlıtyı gzlerimizdeki neme dönüşüyor.

AT: Ben tekrar geleceğime eminim bu sergi alanına. Buradaki bu serbest bırakma meselesi. Sanatçının istediğini yapması ve yapılanın değer görmesi; çok çok değerli. Yani *bu olmaz Şu olsun* değil de *evet bunlar burada olabilir, Şu Őurada olabilir, bu böyle bunun yanında olsun, bak böyle daha iyi oldu* gibi bir yöntem çok sıcak. Burada çok güzel bir ekip var.

EB: Sizlerle birlikte bu ekip çoğalmış oldu. Yine hep beraber nice sergilerde buluşmak üzere.

This text is from the conversation between Ayşe Tülay and Ezgi Bakçay about the exhibition "Göğ," held on March 29, 2024.

Ezgi Bakçay: It is an exhibition where people find connections with their own lives, interpreting it in various ways, open to many layers of meaning. We conducted a Beyoğlu tour in the context of the exhibition. It was a tour that made us look at this area, neighborhood, street, and avenue with a completely different perspective, following the traces of the "6-7 September Events." Thus, the exhibition extended from "Karşı Sanat" to Beyoğlu. It was the first time such an exhibition tour was conducted. It will have an important place in the stories of Karşı Sanat. On the other hand, it is a tough nut Ayşe Tülay's exhibition. Its name is "Göğ". What does "Göğ" mean? Where does "Göğ" come from? What is its place in the heart of this concept?

Ayşe Tülay: The word "Göğermek" came after the idea of opening an exhibition here was born. This is a very special place. Right in Galatasaray Square. A place that can be associated with many social events. Some of my works were already meeting this. However, the location of the place became very important. The idea of maturation settled in with the word "yer eşmek." "Yer eşmek", not "yerleşmek" (settling), but "yer eşmek" (digging the ground). Maybe the first houses were built by digging the ground...

A person's digging a place for oneself, existing in that dug place like a plant. Sprouting, blooming, bearing fruit, maturing, and giving seeds...

We can interpret this life cycle in the context of the "Göğ" exhibition as a person finding oneself, realizing oneself, and producing.

The environment of the place we dug and whether it is suitable for sprouting became more relevant with the place. Thus, the idea of sprouting emerged.

"Göğermek" is an action done by the sun; the color changing, the fruit turning from green to blue, purple, yellow, or red...

It is also used for wounds. The sprouting of a wound means its healing. The color of the wound turning from red to purple, from purple to yellow, from yellow to its natural color. The healing of the wound...

The sprouting of clothes means becoming damp, moldy, purplish, thin due to being worn a lot...

There is a situation related to time in the verb "göğermek". It is associated with time, day, and the sun. "Gök fruit" for example, tells that the fruit is raw and needs time to wait before being picked.

The fact that an action done by the sun is related to time and that this also applies to both clothes and the healing of wounds is very interesting to me.

To leave the "ermek" part and take the "göğ" part.

My desire to emphasize the action form of Gök led me to name this exhibition as "Göğ."

EB: "A." is a sculpture like a globe, a spindle, a nest, a cocoon...

AT: I use fabrics that belong to my family in my works. These are fabrics loaded with emotions and the bodies they represent.

There are some emotional expansions that led me to use my family's fabrics, but this is a starting point; my view of that work changes later.

The name of the work is "A." I had connected a lot with dear Gülçin Aksoy there. I had started working on this before her death. In my work, "A" represented family, brother, sister, mother. I had imagined inviting her to my exhibition and having a chat about this work, unfortunately, I couldn't make it happen.

I actually started this work after the death of my mother.

Family is not something that seems very far from social issues while dealing with social issues. It is the smallest institution located right in the center of society. The participation of individuals raised by this institution into society, repeating the emotions they learned in the family, can bring many phenomena.

As my idea within the "Göğ" exhibition; actions like a person leaving a seed, goodness prevailing over evil can be very important for the healing of societies.

We learn our emotions in our families, we heal and deteriorate in our families. Rakel Dink's statement "How can a baby be raised as a murderer" is very decisive for me.

A person can realize oneself as long as they heal and adapt their emotions learned in the family in society. One needs to surpass their family at some point. They need to overcome the genetic codes and traditional teachings that do not go well so that we can move towards goodness.

Unfortunately, our societies are not good today at the point we have reached...

EB: A performative work. Wrapping for hours, turning over the weight, compressing, turning again and again. Ensuring it takes a round form in a certain way. Sisyphos is also in a situation where he has to carry a round thing, a globe, a sin every day. Something you carry and have to carry again every day...

AT: This work is a healing process. You feel it while doing it. You experience a kind of healing while doing this performative work.

It cuts beforehand. Cutting an existing thing, a cover that replaces a body; cutting a void and preparing it for weaving again... with those spindles somewhere... such a situation...

Especially while breaking, cutting, cutting a sewn thing... cutting a dress is a sign that you are "doing something very wrong" as a feeling; the act of cutting is also a process of making it again, turning it into a work of art; a kind of re-weaving, a healing process where you struggle for goodness...

EB: Each of the clothes carries the time spent with them. Louis Bourgeois says "dressing is an act of memory." On a feast day, a meeting, a time of mourning, each of those days, the memories inside those clothes are now intertwined and form a layered time.

AT: The time, existence, memory of the mother turns into an object. This turns into a very special work... a work you never want to lose... on the other hand, it also sprouts, tends to decay...

An object that will prolong the process of disappearance.

When a work of art sprouts and decays, it becomes a healing process for me as well.

This is a work I produced with my mother on the other hand. My mother had started making spindles from our old clothes. To make a rug. Then I couldn't bring myself to wrap most of the spindles she made; I exhibited them as they were.

EB: Column. Sena Tural said about your exhibition: "It's as if different artists came together while Ayşe Tülay curated herself." How do these fabrics, prints, canvases, pastels, patterns come from the same consciousness?

AT: In "Column" there are connections reaching me from my grandmother, mother, and aunt. For instance, the connections from my grandmother include pieces of clothing that have sprouted from her mother or even great-grandparents until today.

It mimics a column of a structure. In this building, only the façade of the house of Armenian architect Hosvep Aznavur from the Ottoman era has reached today, transforming into a column on the sixth floor mimicking a pillar.

Pieces from the patchworks that have reached me from my grandmother combine with the clothes we wear and wear out today, along with the stitch marks on them...

We are now talking about the early 1900s. The individual production style of that time adds another dimension to the works. My grandmother was a weaver. She would even produce her thread from the cotton she grew herself. If she didn't have silk, she would acquire it by bartering with neighbors. She never wasted the leftover pieces after making clothes from these weavings. They would either become a patchwork or, if larger pieces, a bundle or pouch. They were adjusted according to their size. She wouldn't throw away even the smallest scraps, stuffing them into pillows to make filling. This was a very economical activity I learned in my childhood...

We used to do it together while living with my grandmother in the summer pasture. Cutting, shaping, and sewing is something I inherited from my grandmother and mother... ("Daughter, cut this fabric lengthwise. If it's not enough, add this to the ball. Let's put a color that will complement it. Look, daughter, purple and red go well together.")

The patchworks coming from her to me are like the genealogy of the family... The existence and disappearance of a person... You feel the smell of their presence in their absence... Something remains... There's a void... The things that fill that void are memories. Those memories have a certain texture. You somehow transfer that texture into a work of art...

My grandmother has a special place in our family story. Here's the thing; I know myself as a grandchild of nomads. My father's side is from the Sarıkeçili nomads, there are still cousins involved in livestock. I have spent time in a felt tent. We grew up within the nomadic culture. Despite this, I became an artist.

They ask how I became an artist; saying there's no such culture in my family. I also wonder how it happened.

After delving into family history a bit, I realized that my grandmother's grandmother was from Ermenek, born in Yalnızcabağ. Ermenek has Armenian roots. This was never conveyed to us. I can say that every artistic step I took was by repeating my grandmother's teachings. Especially before school age, and after... I helped her a lot with the weaving work. I often apply the system I learned in weaving works. It's very precious to evaluate many weavings I inherited from her in the "Column" work. "I don't want to kill" was also made from the scraps of "Column."

EB: How important is the relationship between art and historiography here, isn't it? Art has the power to tell stories and keep those characters alive. Not in its functionality but exactly where functionality is disrupted. It doesn't weave; it unravels, reweaves, and unravels again.

AT: Looking at these fabrics today, they also tell us something about geography. In terms of man's relationship with the land. Fabrics have a place; cotton, silk relate to nature. They were once valuable trade items. (Aren't they rare Indian fabrics; what a tragic story they have.)

Maybe in the future, nanotechnological fabrics will be used and these fabrics will tell us something completely different.

EB: "Column" contains time, light, and nature itself. It turns into a kind of resistance. Against disappearing. It carries the traces of the disappeared and will continue to do so in art practice for years. Remembering is also a mourning process with its void. It makes room for losses without filling the void, with its void. Breathing. A column with light seeping through.

AT: When you do patchwork (ulama), you actually make it from something like this. Not from a wearable dress.

The dress becomes thoroughly worn from being worn; after it becomes unwearable, you cut those fabrics. Not all parts of the fabric wear out. For example, while the area where a person sits becomes almost unusable, the sides of the skirts, for instance, become usable parts. There are stitches in those parts. You open the stitches (enlarge the fabric) so you can cut and obtain proper pieces. You make the patchwork with square, rectangular, or triangular pieces. My grandmother mostly made triangles. Those removed stitches are visible in the column.

I put light in it because I wanted to show them.

EB: None of our clothes sprout now. Things don't wear out. Things don't age. When something gets a bit old, we immediately change and remove it. Like removing our elders from our sight. We don't establish such a relationship with objects like this. We also eliminate that striking or awakening feeling about awareness of time or death. Because everything is new for us. In all these works here, the stitches are visible. The mechanism in which the parts come together is exposed. What dominates in the perforated works is the exposure of the voids forming the whole.

AT: Art is a field where I feel very free. I move very freely.

EB: There are added parts here that talk to each other, but these parts can have other additions too. If you leave the added part exposed, you also have the possibility to say hello to those who come. Something closed cannot be inviting. That's why this exhibition is already like a puzzle, let's mix it up in our palms, throw it on the table again, it's as if new wholes can form, but there are so many promising relationships between the pieces. "Column" created a space with its light. It nested into its place. It established a relationship with architecture. Another work related to architecture is the German Fountain. It has a ghostly structure. Its suspension, the whiteness, texture, transparency of the fabric... and like a riddle; why the German Fountain? It also has a skull shape; a face, eyes, a hollow head... Something visible when looking askew...

AT: I wanted to create a piece called "viewfinder" in this space. Its relationship with the outside. Specifically, its relationship with Galatasaray Square.

I absolutely wanted to see Galatasaray Square from here.

The viewfinder of the camera. We set up the camera and shoot.

The German Fountain is a very iconic piece in Sultan Ahmet Square. It's attractive to locals and foreigners watching Istanbul. Like the head of a ring, a diamond, it sparkles. Its marbles are very special. The marble columns shine as they turn. The marbles have come from very special places...

The story of the German Fountain is also very related to what I was working on. The German Fountain is a gift structure commissioned by German Emperor Wilhelm II after his second visit to Ottoman Emperor Abdul Hamid II. Looking into the details, we see that Wilhelm II's first visit was in the late 1880s, and in this visit, he made an arms deal. The Ottoman State bought weapons from Germany to be used in the Ottoman-Russian War.

In the point of "good triumphing over evil," the primary subject we must triumph over is war... Killing, destroying life...

His second visit, if I'm not mistaken, was in 1898. In this visit, he gets the promise for the railway agreement between Konya and Baghdad.

Then he has the pieces of the German Fountain made in Germany as demountable. These pieces come to Istanbul and are assembled here. Around the same time, many artifacts from Anatolia, for example, the Zeus Temple from Pergamon, are disassembled and taken to Germany. The Pergamon Museum...

Essentially, I wanted to repeat this assemble-disassemble act. I cut those pieces, made them demountable, and assembled them. I shot a video. I had produced this piece as a sketch. Then I realized it matched the viewfinder idea and exhibited it as it was.

There is a special situation. When you lose a relative in the hospital, they give them to you wrapped in cloth. I used the cloth my father was given in.

The fabric was very suitable for the work in terms of its transparency. It wasn't something I planned, but later this piece combined with "the death of the father" and opened up in a very different direction.

The masculine language is an area I was working on. This work was very satisfying for me because I was dealing with the death of the masculine language, and disrupting the masculine language.

The fact that this work is exhibited among others makes it very special...

The skull, you said it now...

EB: Yes, the skull... The skull has no eyes but it has a gaze. It looks like it's watching you somehow. That's probably why it's so scary. There's a gaze directed at you from the void, but it has no pupils. What could be more frightening than this? The connection between the viewfinder you mentioned and it. And, the fact that death settled at the heart of the exhibition along with that civilized, ring-headed architectural structure, the use of fabric...

AT: Where the circles representing the skull are, there are the initials of Wilhelm II's name and Abdul Hamid II's tughra.

EB: Isn't it great that it knows history too? It brings the beauty of being a guide. The relationship it establishes with itself is not like the one we establish. This woman knows her

stuff and thinks flexibly enough to juxtapose Wilhelm II's story with her grandmother's story. Suddenly, the dimension can vary so much, but the same story continues.

AT: The story of violence; in fact, it's also the story of the perpetrator somewhere...

EB: Like the skewed posture of the skull in Holbein's Ambassadors... It looks strange but it disperses the whole meaning.

Zeynep Develi (audience): We see the guidance, the weaving of history, or sprouting bringing to life in your works. Each work has a monumental or archaeological atmosphere. Texture, patterns, colors, the assembly of parts; if we talk specifically about Istanbul, it embodies all the textures and layers of Istanbul in a more abstract way. "City," for example; while it's a work special to ancient times, primitive textures, wall engravings, "Alphabet" might be a work like the emergence of hieroglyphs, of the dress. There's also a map-like feature with rough sketches here. "Viewfinder"; when you say Istanbul, I can see the columns, cisterns, underground places, the hippodrome; these textures. The "olurolmazolmazolur" series; the shapes of the mosaics, the transitions of the stones into each other... It has a structure that takes you on an archaeological, historical tour within itself. Each material is different and varied, a self-compilation exhibition in Istanbul...

EB: It caught my interest when you said an exhibition in Istanbul. Istanbul can also be read like this; how else can it be read? If it were a biennial about the city, no one would ever think of such works. All these works are Istanbulite. They have accumulated in the mind and turned into something that tells both the city's and their own story.

ZD: I likened the work "A." to Topkapi Palace, with smaller domes next to large domes. Forms outside of their own purpose, open to other readings...

EB: There's one more dimension, language. It should be mentioned too. "Alphabet" has hieroglyph-like letters; it's like words can be written. Maybe you can make it speak in a language that doesn't speak at all. How do you relate to language?

AT: Language matters to me.

Words throw something existing inside a person outside. I speak to throw out something I want to say, a feeling, a thought. It's produced in my brain, heart, or tongue.

Words are like the abject...

Sound as a medium to us...

A tool for emptying outwards...

The dominance of language is also important; there are areas it dominates and does not. The issue of some things remaining voiceless...

Actually, it stems from my own story. I encountered a person who couldn't speak. I was very young. While practicing the cause of their inability to speak, I became stuttering myself for a while. That period of stuttering caused me a lot of trouble because I couldn't really speak. It lasted for a year or two. Of course, the parents didn't understand either; they said it was a psychological issue for the child, let's not push it, it will pass with time. Then I said, as I practiced not speaking, let me practice speaking, and I could speak.

I had a special process.

Language turned into a very sensitive issue for me. Whether I'm linking this story like this now or if it's really like that, I don't know. But there's such a story.

The fact that language expresses us interests me a lot.

In "Triptych," the garment I used as a model came from the children's grandmother. Old people all did weaving. The grandmother was a weaver too. This garment can't be worn because the collar part is not open. It's opened when it's to be worn. In 1978, when coming from Bulgaria, the children's father was only 13 years old. They weren't allowed to bring their belongings; they only brought what they could carry. The mother-in-law brought this garment. She said give this to my granddaughter. The fact that the garment was woven and never worn, something to be handed down, affected me. A sort of not being exposed to time, not sprouting. It becomes a sanctity. This work is named "Triptych"...

Then the children grew up and applied for Bulgarian citizenship for free movement rights. I took the garment with me and joined their journey. My video work named "Chiemera" from this journey is exhibited.

In "Alphabet," I imagined and used Armenian letters with the garment image. Armenian letters have such upward, downward extensions. The garment is sewn in three pieces, and its sleeves look upwards. Using this image, I created an alphabet for myself.

In "Progressed," within a triangular composition, it rises upwards and sharply turns to become de-progressed. Then I disrupt it, cut it, and send it to new possibilities. I also relate it to ecology by making it rain and snow on it. What is progress in the end; while progress should make a person happy, it has actually turned into something that makes one unhappy or leads to the destruction of life; these are the subjects I thought about while doing this work.

"olurolmazolmazolur" is a sentence I used frequently while changing my life... this time I'm disrupting it, creating another sequence from it; leaving gaps that also evoke time... All those gaps encompass my cutting, re-pasting, re-creating related errors. These and many things. It tells me many things now. I'm starting to write a text. I created the series by disrupting it.

Then fabrics also entered into it. I also disrupted it with fabrics. At some point, I don't even know the text I wrote.

I have such a language story.

Actually, I want to say it like this. This is ultimately a rectangular piece. But that rectangle represents a space, body, letter, sound for me. Proportionally, if a person raises their arms as high as they can and extends them sideways, and extends their legs sideways, it corresponds to this rectangle. A room, bed, closet, door, table is always a rectangle. The resources a person can actually use from the world can only fill this rectangle.

However, we want to conquer the world. We have such an ambition. Placing this rectangle against this ambition; for me, it represents a minimalist approach as a sound, letter, spoken word, written text. The texts I write using those rectangles one by one; with the distortions and shifts in between, encompass my personal errors. Having my personal errors breaks the rules.

There is a recurring image in a rectangle in "City." It resembles a bomb, a phallic image. That phallic image is indeed an image representing the phallus. It is an image I started using after the Iraq War in 2003. It transformed from a single bomb into many rockets. Then those rockets rising upwards turned into phalluses. The phallus represents power, being in control... Small rectangles with

holes emitting light are created by sewing them with silk thread. Each unit contains a phallus issue.

With the Iraq war, it transforms into a text that says many things about the endless struggle for power related to desire within each household, from the illuminated bombing images we watched on television to the stars, from the stars to the endless struggle for power related to desire within each household...

Silks are small clues I use to make the perpetrator visible. These are not visible at first glance; they are very fine but noticeable if you look closely. They form the households...

There is a feeling of layering and redoing in the works. Indeed, some works, such as "City" and "Sakrapol," were created over a long period. In this exhibition, there is a detail that I liked very much later. Since I worked without a studio, I did my works in the studios of friends I found for a long time. After I finished my works, I always packed them up and put them away. I didn't have the opportunity to open them before the exhibition. "City" and "Sakrapol" came from a studio.

There is the issue of the works maturing.

I usually don't close the work. Since these are also perforated, they need to be closed. They can be varnished. This layered structure was formed with interventions I made on the canvas at intervals, of course. Exhibiting or selling the work; for me, it is a sign that the work is completed and needs to be closed.

My works from ten years, five years, two years ago met with works made a few months ago in this space. They dialogued with each other, making me happy...

The way the works talk to each other perhaps said things I didn't plan...

ZD: *We talked a lot about the concept of time; you are someone who is beamed to specific points in time. In this entire exhibition, there are works from different times. Time is not actually a straight line. I am curious about this: after all, each work has a chronological order, but which work do you call "now" in your own timeline?*

AT: The work I call 'now' is definitely "I do not want to kill." This is a very important and valuable work for me because it is a work where I position myself as the perpetrator. I am saying this, I am publicizing it, and I am publicizing what I want to hear from a perpetrator's mouth. Identifying my boundaries. My desires, ambitions, and within them, my issue of realizing myself without destroying other beings in the process of realizing my own existence over time. I think I will be dealing with this. For example, the flow of love; our friendships, our relationships, our romantic relationships, our family relationships are all about the flow of emotions based on love. Interruptions in front of these turn into ambition and the power to destroy, bringing unexperienced emotions to the fore. I think my future works will be more related to my individual ambitions. I am also curious about how much of this will come to light, to be honest.

EB: **Here, we see exhibitions of me, Didem, Sena, Özcan one after the other. We see the sparkle in the eyes of the artists. The artist comes, first those packages are opened, the works come out and settle. The exhibition lives its life and completes its life. Then it's time to part. We experience an amazing adventure from birth to death. Our work is so related to life and death that we experience something very exciting. Indeed, producing work is one thing, exhibiting it is another. There is something enchanting in the transformation that takes place there. From that moment on, the work becomes collective, multiplies, creates its own**

time. Something enchanting happens. A new meaning is born for each person who walks between each work. The gallery fills up... And after it fills up, it empties. We experience a very interesting adventure. This exhibition has been one of the exhibitions where I felt this the most. As the time of separation approaches, the sparkle in our eyes turns into moisture in our eyes.

AT: I am sure I will come back to this exhibition space again. This issue of letting go here. The artist doing what they want and what is done being valued; very, very valuable. So, it's not like this can't be here, but yes, these can be here, this can be here, this can be next to this, look, it turned out better this way, such a method is very warm. There is a very nice team here.

EB: With you, this team has grown. Let's meet again in many more exhibitions together.